

Hvorfor vælger unge en eud og hvad fastholder dem?

*Præsentation og debat af
hovedresultater fra forskningsprojektet
'Ind i undervisningsrummet på eud'*

v/ videnskabelig assistent Rikke Brown, Center for Ungdomsforskning, DPU, AAU

Disposition

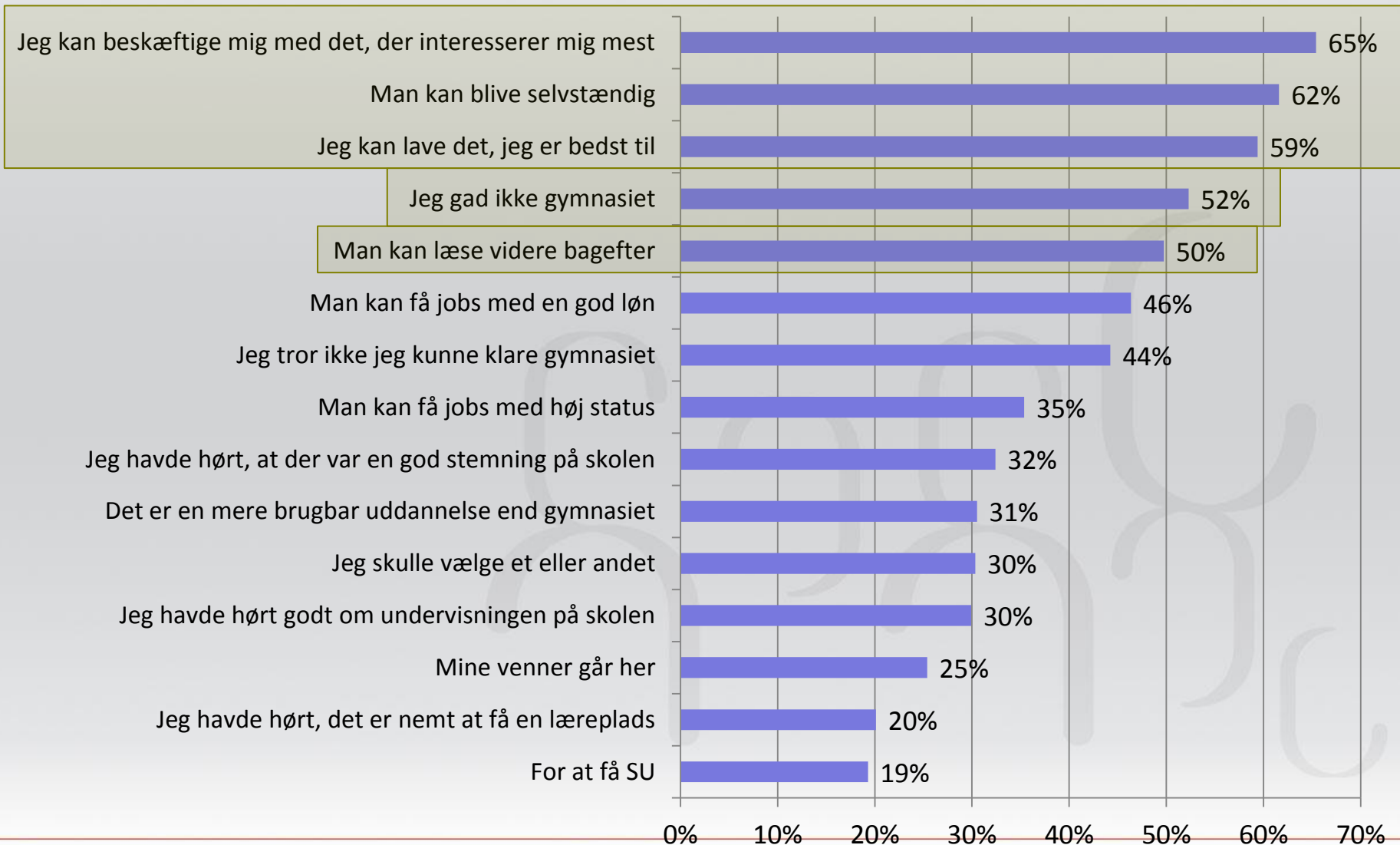
- Valget af eud
- De fire elevprofiler
- Praktikpladsmanglen
- Faglighed som motivationsfaktor
- Selvforvaltning
- Differentiering
- Kompetenceudvikling
- Fællesskaber

Valget af eud

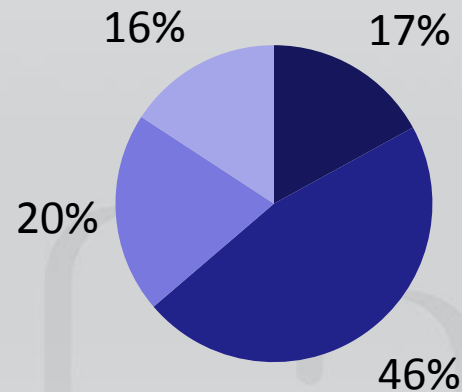
”Jeg synes, man skal lave det, man kan lide. Jeg er så gammeldags, at det skal være noget, man holder af. Så vil jeg sgu skide på, om man mangler 500 kroner om måneden altså”.

Trine fra Bygge og anlæg

Stor/nogen betydning da de valgte deres grundforløb

Hvornår besluttede du at starte på dit grundforløb?

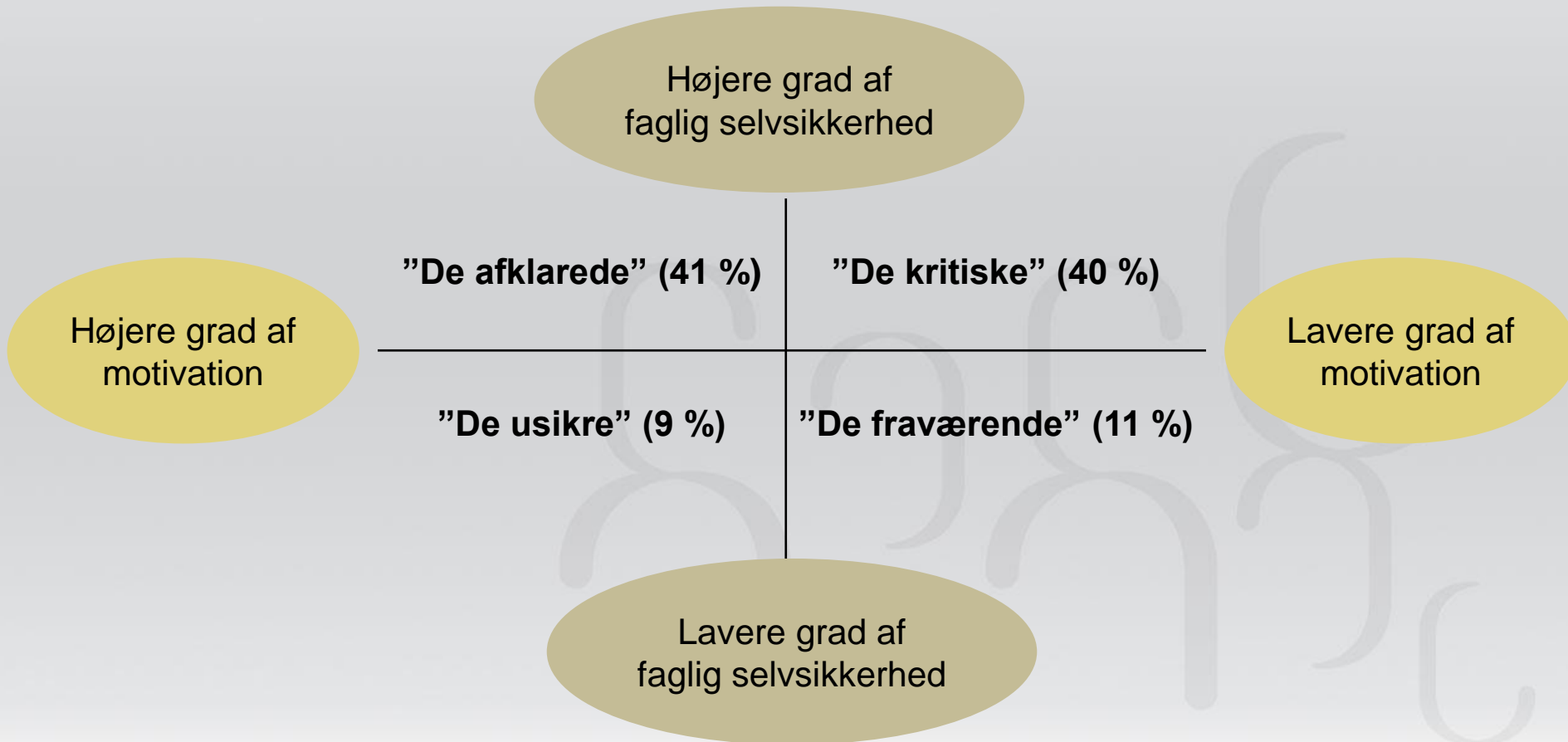
- Før 9. klasse
- I 9. eller 10. klasse
- Efter grundskolen mere end 2 måneder før grundforløbet
- Efter grundskolen mindre end 2 måneder før grundforløbet

”Der er også mange, der vælger det bare for at prøve at se, hvad det egentlig er at arbejde med træ, og så skal man ikke sidde og lave skolearbejde hele tiden. For at komme ud at arbejde og bruge sin krop i stedet for, tror jeg. Det er i hvert fald derfor, jeg valgte det”.

Brian fra Bygge og anlæg

De fire elevprofiler

Elevprofilernes placering i forhold til de to dimensioner motivation og faglig selvsikkerhed

”Marie” – en afklaret elev

- 21 år og haft forskellige jobs
- Vil nu have en uddannelse
- Eud et målrettet valg ud fra interesse
- Oplever sig som del af den seriøse kerne
- Træt af de elever som ikke er seriøse – og at lærerne bruger tid på dem
- Opsøger selv faglig inspiration
- Synes det sociale på eud er lidt tamt
- Populær blandt de andre elever

”Jesper” – en kritisk elev

- Valgte grundforløbet fordi han ikke vidste hvad han skulle
- Tror ikke rigtig på at han vil profitere af uddannelsen
- Men håber på praktikplads og job
- Synes de skal lære meget han ikke kan bruge
- Synes lærerne giver nogen elever alt for lang snor – det er unfair
- Forstår ikke lærernes tankegang og kan ikke gennemskue når der er flere forskellige svar
- Bliver let irriteret når organiseringen på skolen ikke fungerer optimalt

”Kenneth” – en fraværende elev

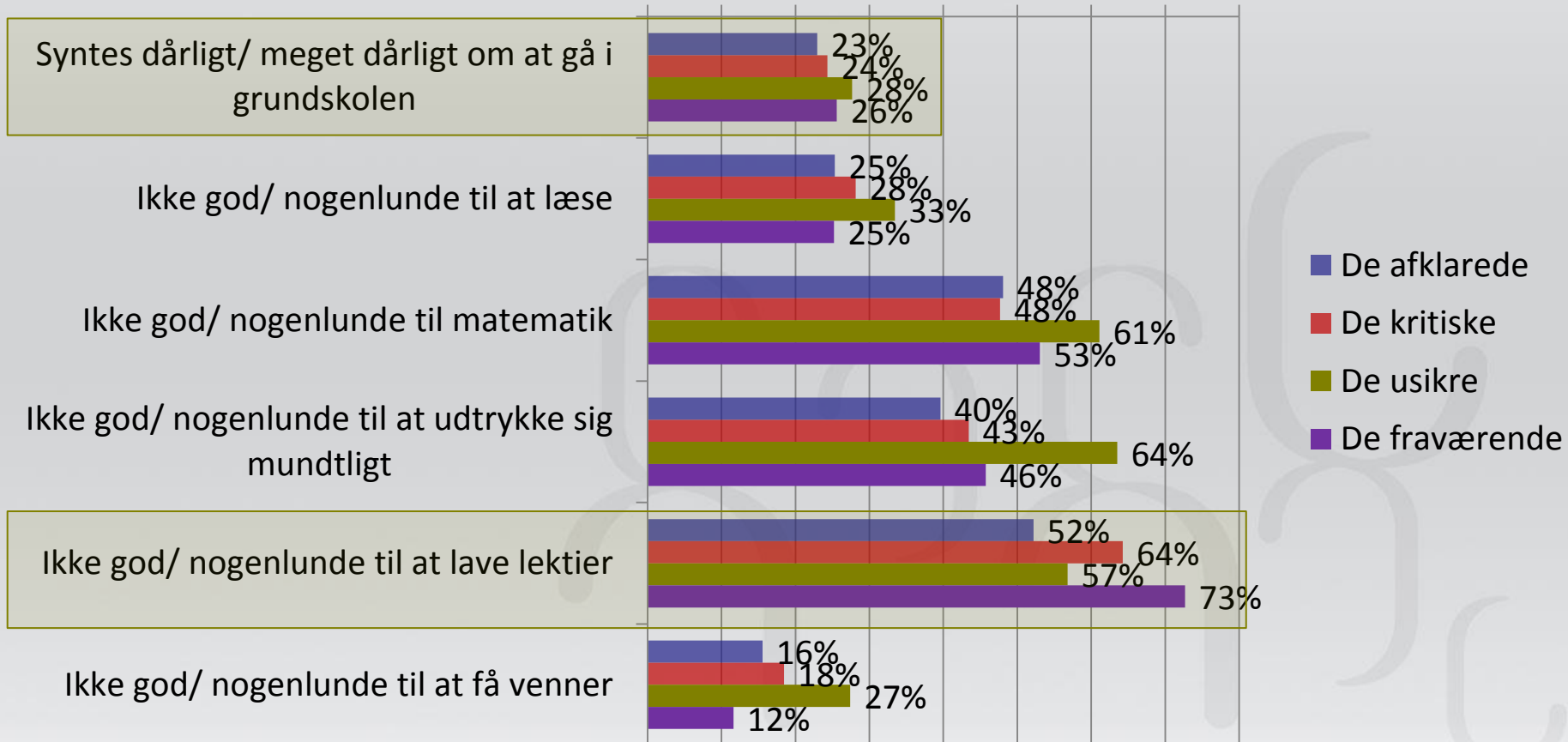
- Valgte eud fordi vejlederen syntes han skulle
- Startede i et særligt forløb for ikke-uddannelsesparate
- Befinder sig på kanten af uddannelsen
- Synes de har det hyggeligt nede bag i
- Kan godt lide at arbejde praktisk
- Og kan lide lærere som giver sig tid til at forklare indtil man helt har forstået det
- Har meget fravær og dagdrømmer sig væk i timerne

”Tina” – en usikker elev

- Ville gerne have været i gymnasiet men tror ikke hun kan klare kravene
- Har haft en god oplevelse i erhvervspraktik i en virksomhed
- Har altid lavet lektier
- Men hader at sige noget i timerne
- Vil gerne have at læreren holder øje med, at hun ikke laver noget forkert og forklarer samtidig
- Ensom i skolen
- Har personlige problemer som gør at hun har en del fravær

Forskellige dårlige tidligere skoleerfaringer

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80%

Praktikpladsmanglen

”De har ikke travlt de andre. De gider ikke skynde sig. De har ikke nogen mester, de skal ud til. Når de er færdige med grundforløbet, skal de ikke noget. Så kan de bare sidde derhjemme og søge læreplads. Hvorimod dem, der havde læreplads, de har skyndt sig at blive færdige, så det var de fire, der stod tilbage til sidst og var færdige med deres projekter, hvorimod alle de andre, der er der nu, de har ikke læreplads, så de går bare og dovner den”.

Brian fra Bygge og anlæg

Oplevelsen af at stå alene med praktikpladssøgningen:

”Og det har jeg jo troet, at man skulle have hele sin livshistorie. Så jeg kan godt forstå, jeg ikke har fået nogen læreplads endnu”.

Lena fra Medieproduktion

”Jeg tror, at der kan gå lidt konkurrence i det for os, der måske gerne vil det samme, hvis vi er nogle stykker, der gerne vil i H&M, for eksempel, lad os sige det. Jeg tror endnu engang, at man holder lidt på sig selv. Og når man så er sikker på, at man har fået et arbejde eller en læreplads, så er det der, man siger ”ha!”. Så det tror jeg, vi gør, selvom vi stoler meget på hinanden alle sammen, så holder vi nok kortene rigtig tæt til kroppen”.

Mette fra HG

- 37% ønsker *ikke* at komme i skolepraktik
- 37 % 'ved ikke'
- 26 % kunne godt tænke sig det

”Altså, jeg tror virkelig, at man bliver dårligere stillet af at komme ud og sidde på en skole i tre år. Altså ikke, fordi du ikke lærer noget, men jeg tror bare, du får så meget mere ud af at komme ud i en virksomhed”.

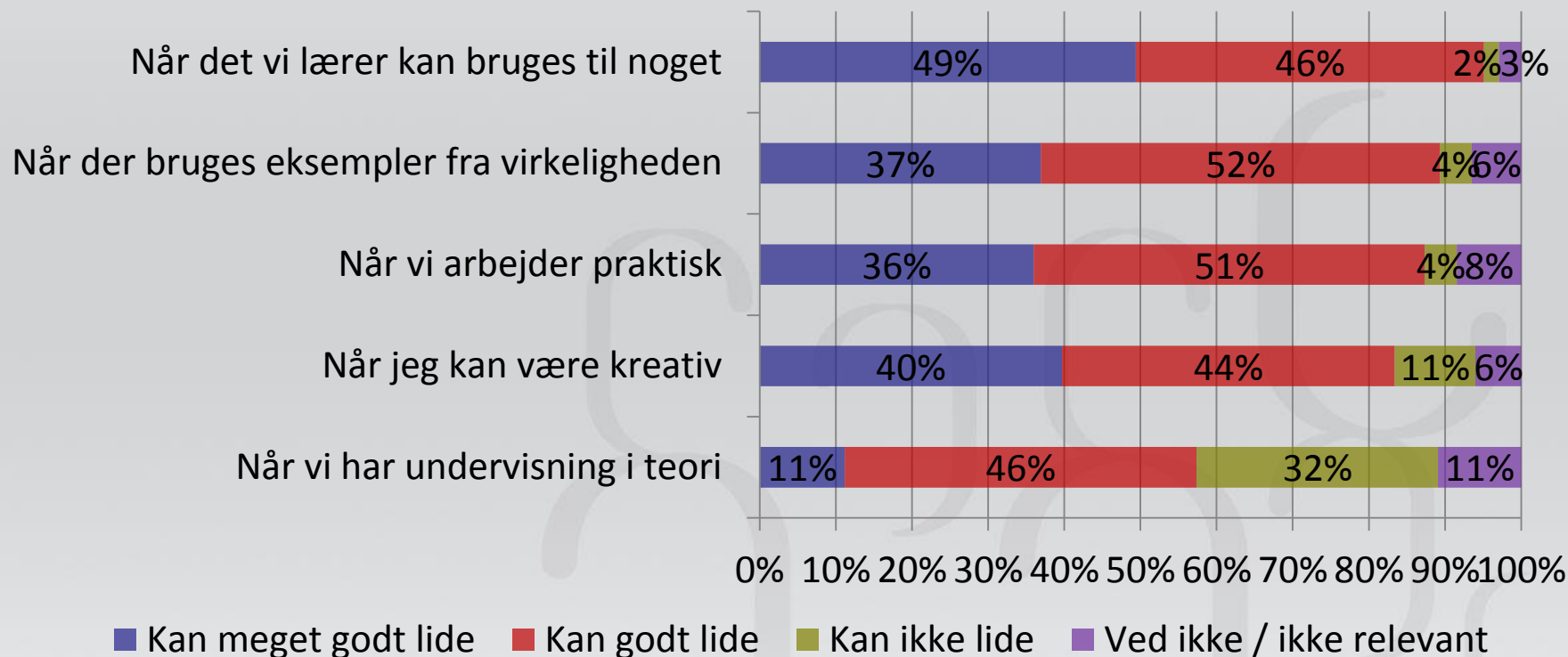
Louise fra Medieproduktion

Faglighed som motivationsfaktor

Faglig passion	En ny verden	Stolthed	Anvendelighed
<p><i>”Folkeskolen der havde vi også mange forskellige fag, som du ikke var interesseret i ... Her, der vil du gerne gøre noget ved det hele. Fordi at det hele har jo - altså, det meste har egentlig ens interesse”</i></p>	<p><i>”Det har også modnet en meget, synes jeg, at komme herud. Møde nye mennesker. Lave noget nyt. Komme ud og få et stort ansvar med at gå med maskiner”</i></p>	<p><i>”Bare det, at man kan se, at folk de har en glæde ved det at spise og kommer igen. Det betyder, at man kan finde ud af sit arbejde ... at folk de sådan sidder og tænker: 'hvad er det dér' og så ser de en eller anden ret, og så smager den utrolig godt”</i></p>	<p><i>”Når du har matematik i folkeskolen, så sidder du og tænker, hvad fanden skal jeg bruge det her til. Men når du har erhvervsøkonomi, så tror jeg, du kan se en sammenhæng med det virkelige liv meget mere”</i></p>

Hvad kan eleverne lide ved deres grundforløb?

Når anvendelighedskriteriet bliver ekstremt:

Sandie: *”Ofte når vi sidder herinde, så sidder vi her i Gud ved hvor lang tid, og så har vi glemt, hvad vi snakkede om i starten. Så har vi glemt de fif, vi snakkede om i starten, og i midten af forløbet. Jeg synes, man bruger for lang tid herinde ad gangen. Tyve minutter, max.”*

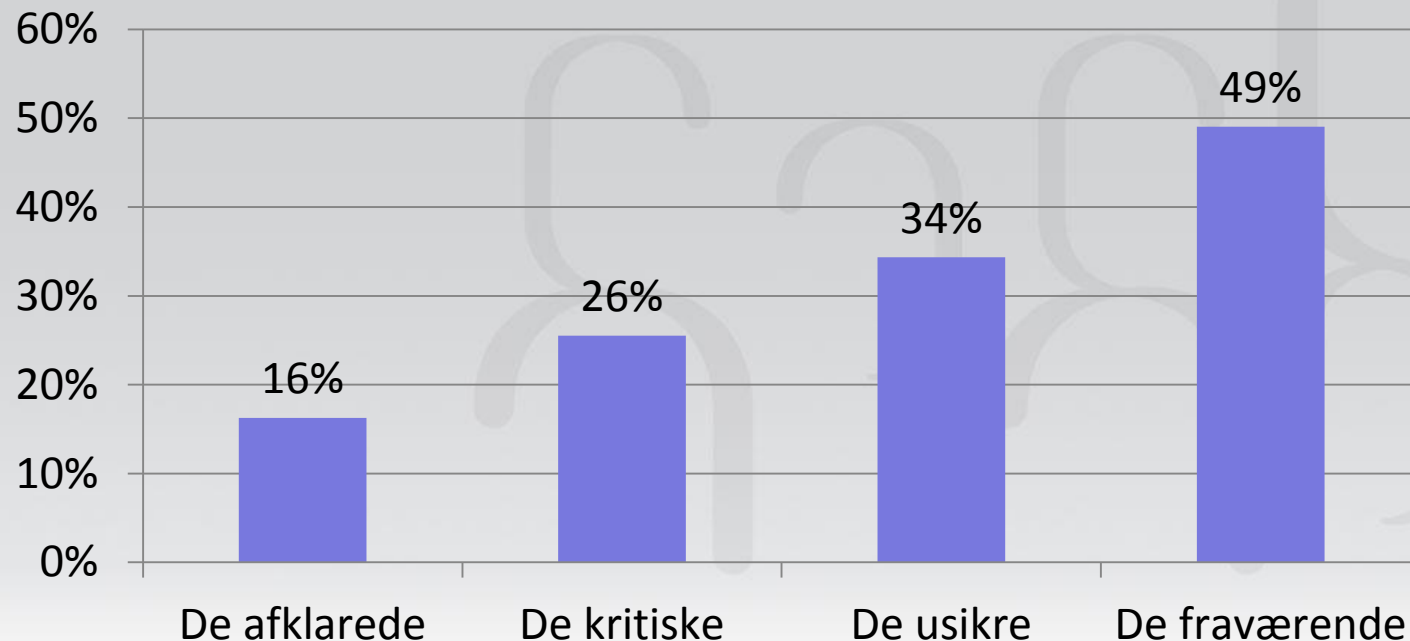
Jonas: *”Ellers falder man i søvn”.*

To elever fra Medieproduktion

Selvforvaltning

- 71 % synes, det er vigtigt eller meget vigtigt, at lærerne sørger for, at de laver noget.

Svært/meget svært at det er ens eget ansvar at lære noget

”Det er meget ens eget ansvar, det var det ikke så meget i folkeskolen, der var det sådan – de kom ned og sagde ”kom nu” og sådan noget ... Det er godt, det er sådan. Det er op til en selv, hvad man vil have ud af det. Men det er måske ikke så godt for dem, der har brug for at få det der spark for at komme i gang. De kommer måske nemt til at sidde bare og møde lidt senere og sådan noget”.

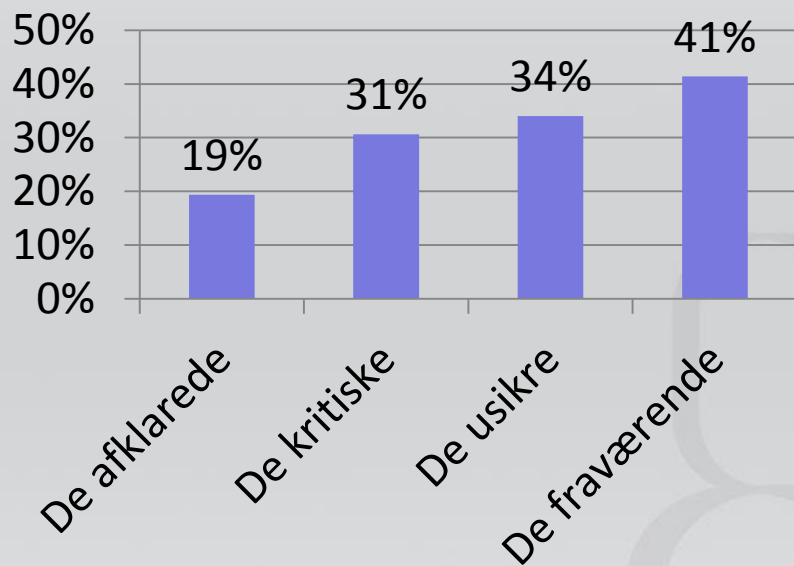
Anna fra HG

Ikke alle har let ved at leve op til selvforvaltning:

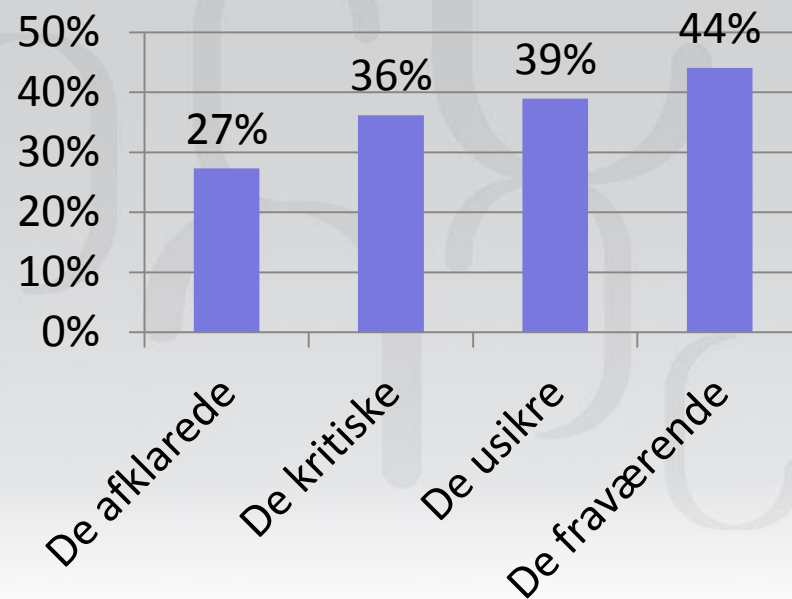
”Det var sgu også lidt for sløset, men det er nok fordi, at det er mig selv, der ikke gider det dér egentlig. Selvom – jamen, jeg har jo brug for det. Jeg kunne egentlig godt tænke mig, at – og jeg havde også håbet på, at engelsk det var sådan, at vi alle sammen skulle sidde i en klasse, og så havde man engelsk som i folkeskolen. Fordi det ved jeg, det ville jeg have fået noget ud af. Men den første gang vi kom her, fik vi den der: ritz – gå ud og læs den, sagde hun og så... så sad mig og Thomas derude og gøglede en to timer og kom tilbage igen og havde jo selvfølgelig ikke lavet noget. Men det er jo så også lidt min egen skyld”.

Sofus fra Medieproduktion

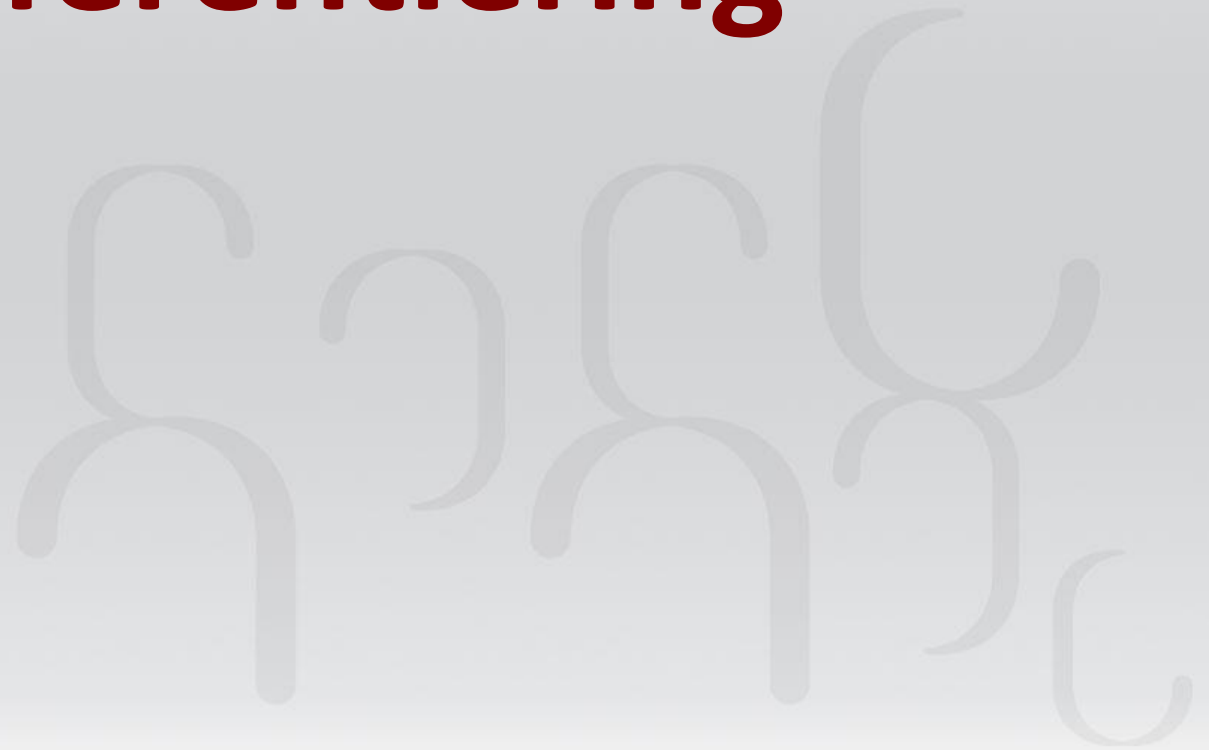
De fleste lærere giver ikke gode tilbagemeldinger på vores arbejde

Lærerne er ikke til at få fat på i den praktiske undervisning

Differentiering

- Eleverne sonder mellem ”os der er motiverede” og ”dem der ikke er motiverede”.
- Differentiering nødvendig i elevernes øjne.
- Eleverne ønsker differentiering, hvor lærerne ikke ”bare” gør noget ekstra for de svage elever – men gør noget særligt for alle.

Louise: ”Det ved jeg i hvert fald med Jørn, han sidder og holder meget øje med, hvordan man arbejdede. Eller om man snakkede meget, eller...”

Ann: ”Men det er lige så meget det, tror jeg, at han vil have, at i hans timer laver man noget. Han går hen til Thomas og siger: ”sluk det der Facebook der”. Han ville ikke have det”.

Louise: ”Altså, nu ved jeg mig og Lena, vi sidder og snakker en del, men det er lige som om – det er jo om tingene, vi sidder og snakker om. Og der synes jeg, han er fin. Altså på den måde, så tror jeg, at han ser, hvordan vi lærer”.

Elever fra Medieproduktion

Kompetenceudvikling

Motivation i sig selv, at unge i dag oplever det som nødvendigt at have en uddannelse:

Mads (fra HG): *”Jeg ved ikke, hvad jeg vil, men jeg tager det seriøst. Det er en uddannelse ... jeg vil gerne tage min uddannelse seriøst, fordi så har jeg den altid”.*

Thomas (fra MP): *”Jeg var jo i lære som kok, men så gik det ikke så godt. Så havde jeg ikke noget at lave, så tænkte jeg; ”Jeg bliver nødt til at have en uddannelse”, for jeg syntes, jeg var ved at nå den alder, hvor man burde have en”.*

- 50 % svarer at videreuddannelsesmuligheder havde stor/nogen betydning for valget af eud
- 66 % regner med at tage mere uddannelse på et tidspunkt efter deres eud.

Indstillinger til videreuddannelse

En gruppe som **ikke er interesserede** i mere uddannelse – men vil hurtigt ud og arbejde

En gruppe som ser videreuddannelse som en **rar mulighed** at have

En gruppe som ser eud som et **element på deres CV**

Især "*de kritiske*" og "*de fraværende*"

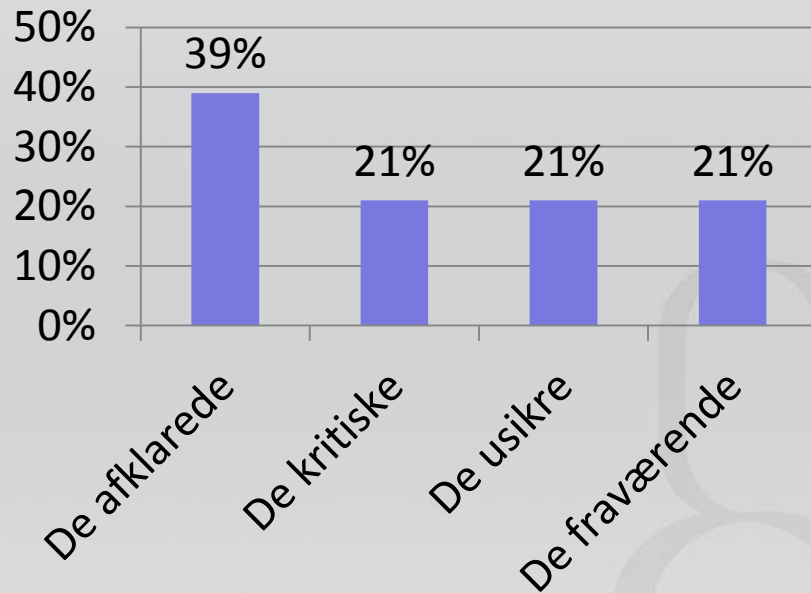
Især "*de afklarede*" og "*de usikre*"

Især "*de afklarede*"

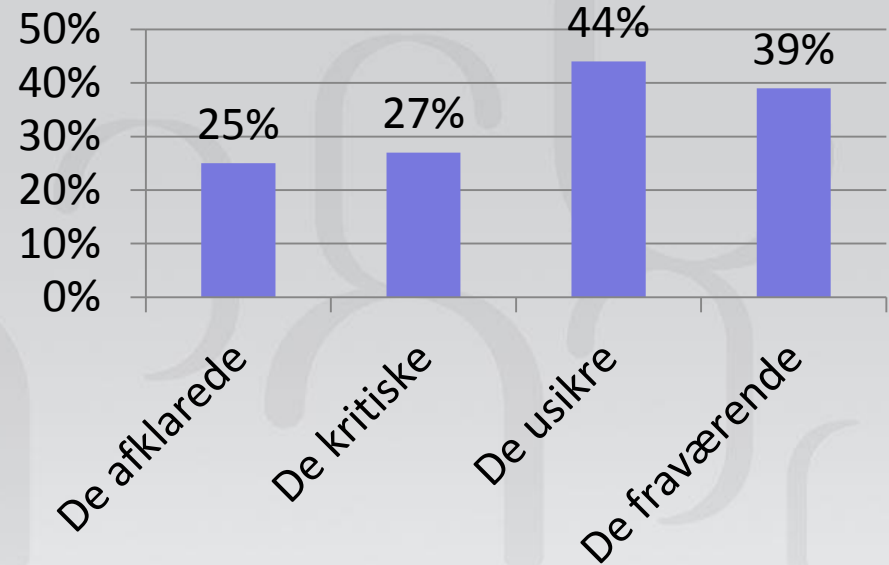
Fællesskaber

Vi hjælper og støtter altid hinanden

Brug for mere hjælp med at lære de andre elever at kende

”Jeg kører jo mest på Mads, fordi han ligesom er på samme niveau som lærerne stort set. Så jeg spørger aldrig lærerne. Det er kun, hvis det går galt, men det er ikke sket endnu”.

Thomas på Medieproduktion

Int.: *”Lærer man noget af at hjælpe andre?”*

Tue: *”Jeg synes, du lærer noget af, at du ligesom får det ind igen. For når du selv står og laver det, så skal det gå lidt tjept, og du vil gerne videre. Så er det egentlig meget godt at kunne gå tilbage og lige kigge på naboens, hvis han ikke er nået lige så langt. Hvis du står og kigger ham over skulderen, så får du det ind igen, og så kan du huske det til en anden gang”.*

Brian: *”Når man kan stå og forklare det, man skal lave, så har man jo principielt lært det, man skal”.*

To elever fra Bygge og anlæg

Hvorfor vælger de unge eud og hvad fastholder dem?

- Praktikplads motiverer.
- Faget og anvendeligheden tiltrækker og fastholder.
- Mange elever 'vokser' med det større ansvar og med stoltheden ved at mestre et fag.
- Samtidig efterlyser mange mere lærerstyring i form af klare og konkrete krav og forventninger.
- Eleverne inddeler hinanden efter motivation og vil en differentiering hvor lærerne gør noget særligt for alle.
- Videreuddannelsesmuligheder tiltrækker og fastholder rigtig mange eud-elever.
- Fællesskab på tværs af elevprofiler kan give faglig gejst til mindre motiverede elever.